

A keresztény nemzeti gondolat hínöke

III. évfolyam 8. szám

1996. augusztus

1100 év nem kis idő Európa történetében, s különösen is az egyes népek, nemzetek életében. Az európai időszámítás 2000. évének küszöbén állunk, s közben olyan hatalmas birodalmak tűntek el a földrész térképéről, mint a római, a kelet-római, a bizánci császárság, eltűnt a keletről érkezett világbíró hunok birodalma, vagy az északról jött műveltségű keltáké, akik hazánk területén is berendezkedtek - nem szólva a kisebb népekről, nemzetekről. Róluk szól Tóth Árpádnak Aquincumi korcsmában című költeménye:

*Ó, más táj van-e még, ahol így tud a rest
Arany nap haldokolni, s hanyatlani dicsőség?
Tudod-e, mennyi nép vidám és hetyke őseit
Óltele komoran az aquincumi est?*

*Koccints közülük egyre, egy barna, halk lovasra:
Megállt az esti parton, nézte a vérző fákat,
S nem tudta, mért: szívére reáhelet a bánat,
Mint az alkonyi párák a mellén fénylő vasra.*

*Körül sátorkápok keltek a köveken,
Nagy, lomha buborékok a népvándorlás árján, -
Elpattantak azóta, nyomtalanul és árván
S az a setét lovas tán őszám volt nekem...*

De néhány évvel Tóth Árpád előtt ős-Napkelet szülötte, Ady Endre is komoran írta a keleti magyarság európai megtelepedéséről: „rosszkor jöve, rossz helyre téve”. S bizony, magunk is nem egyszer emlegettük háborúk szántotta országunkban: Jobb helyet is választhatott volna Árpád apánk!

A magyar honfoglalás 1100. évfordulóján

Pedig hát ez a maga nemében egészen jó hely volt, sőt, kitűnően választott hely, s az akkori tájékozódási, helyismereti térképészeti viszonyok közepete. Lángeszűn „térképezte föl” s vette birtokába a Kárpátok övezte birodalmat az alig egy sportstadionnyi honfoglaló magyarság, kiépitve határvédő gyeplő rendszerét, a hágók, szorosok védelmét, s ugyanakkor szövetségi rendszerek kiépítésére is törekedtek a szomszédos hatalmakkal: az adószedő, zsákmányszerző ún. „kalandozásokat” is szinte kivétel nélkül valamely nyugati uralkodó vagy annak vetélytársa hívására szervezték meg. Vagyis egyáltalán nem szervezetlen, „barbár” „erdő” érkezett öseinkkel a Kárpát-medencébe, amint azt ellenségesen igyekeznek rólunk terjeszteni némely szomszédaink.

896-ban itt letelepedő magyarság fejlett katonai szervezettel, diplomáciai készséggel, tapasztalattal s nem akármilyen anyagi és szellemi műveltséggel érkezett mai hazájába. Mezőgazdasági műveltséggel is! Ismerte az ekés földművelést (amint honfoglalás előtti ótörök eredetű eke szavunk is bizonyítja) a búzát, árpat, a szőlőművelést, (honfoglalás előtti szőlő és bor szavunk is tanú rá), a szellemi kultúra köréből elég ha szintén honfoglalás előtti ótörök törvény, könyv, betű szavunkat említjük. A honfoglalás előtti magyarság külön írással, keleti eredetű, ún. rovásírással rendelkezett, amely legtovább a székelyleknél maradt fenn, s szokás volt hunszékely írásnak nevezni.

Ótörök szavakat említettünk: s bizonyítható tény, hogy mintegy kétszáz fontos, alapvető fogalom-nevet a Volgavidéken a bolgár-törököktől vettünk át s a bizánci krónikák, évkönyvek a magyarságot türk - vagyis török - névvel nevezik. Tudnunk kell, hogy a törökségnek mintegy 60-70 millió különféle nyelvű ázsiai és európai népet magában foglaló bölcsője Közép-Ázsiában ringott, s a honfoglaló hét magyar törzs nevéből csupán kettő fejthető meg az északi finnugor népek

nyelvéből, a többi török eredetű. A honfoglalás előtti iráni jövevényszavaink bizonyítják, hogy kaukázusi őshazájában a magyarság a nagy műveltségű perzsa-iráni népekkel is kapcsolatba került. Csak néhány szó, hogy jellemezzük a kapcsolatnak a jellegét: arany, vásár, üveg, kard, vár, tehén, tei, nemez, s talán a szekér is.

Ezeregyszáz éve egy sportstadionra maroknyi nép lángeszű szervező készséggel, diplomáciai tisztánlátással, helyzetismerettel hazát teremtett számunkra. S egyben példát is adott arra, hogyan lehet vészhelyzetben is (hiszen a besenyők elől, a népvándorlás áradatától úzve jött új hazája felé a magyarság), államférfiúi bölcsességgel diplomáciát építeni, úgy csatlakozni a Nyugathoz, hogy az ne csak az idegen terítőknök, hanem a nép egészének, javára, üdvére váljék.

A Reménység költője, Csokonai szavaival nézünk bizakodva az újabb évezred s az újabb ezerszáz év elé:

*Rajta, nemes lelkek! álljunk ki a gátra,
Már Európában csak mi vagyunk hátra,
Hívnak magok után a többi nemzetek:
„Magyarok! derék nép! mit késtek? jöjjetek!
Mit késtek? termékeny bennetek az elme,
Forr a szívetekben a dicsőség szerelme,
Vitéz lángotokat jobbra fordítsátok
S a békeség edes hasznát munkáljátok.
A durvaság ellen közös költést fonjunk,
S Atlástól Pontusig örök sáncot vonjunk.”
Mégyünk, nagy nemzetek! ime, Dáciának
Túlso határin is már megindulának,
Törjük az akadályt, mellytől nem mehetünk,
S mind az emberiség kertébe sietünk.*

Az emberiség kertébe - amelynek csak egy része Európa, s amelynek szüksége van minden virágra és minden madár szavára. S a magyarság olyan díszé ennek a kertnek, amelyet az emberiség érdekében is védeni, óvni kell a dudvák s a mérgező szennyek ellen. Ahogy a legnagyobb magyar megfogalmazta: „Kötelességünk az emberiségnek a nemzetet megtartani”. Ez a mi nagy feladatunk, történelmi parancsunk az új évezredre, az újabb ezerszáz évre.

SZILÁGYI FERENC

Önnek joga van tudni...

hogy a kereszténydemokraták Országos Elnökségének ülésén, Péter-Pál napján, milyen országos jelentőségű ügyekben hoztak határozatot.

Tekintve, hogy az alkotmány szabályozási elveinek parlamenti szavazási eredménye egyértelműen igazolta, hogy az MSZP megszegte a korábban létrejött és általa is aláírt politikai hatpárti megállapodást, így a KDNP megismétli korábbi javaslatát, mely szerint:

1. Az új alkotmánynak a nemzet valódi akaratát kell kifejeznie,

ezért a KDNP követeli, hogy az alkotmányozás alapvető kérdéseiben előzetes népszavazást kell tartani, ezek: - az állam szociális jellege;

- a szociális jogok állampolgári jogként való meghatározása,
- a társadalmi-gazdasági érdekegyeztetés alkotmányjogi biztosítása,

- az országgyűlés egy, vagy kétkamarás szervezeti formája,
- a köztársasági elnök nép által, vagy a parlament által való választása.

Ezeknek a sarkalatos kérdéseknek kell előbb népszavazással előltni, ezt követően kerülhet sor a valóban jogász feladatokra.

Az Országos Elnökség úgy határozott, hogy ha az előzetes népszavazás elmarad, akkor a KDNP sem vesz részt az új alkotmány létrehozásában. Hiszen az alapelveket nemcsak hirdetnünk, hanem tetteinkkel szolgálnunk kell.

Nem fogadhatjuk el, hogy például az állam szociális jellege kimaradjon az alkotmányból. Az állam nem vonulhat ki a szociális jogok biztosításából.

Miért fontos az előzetes népszavazás? Mert különben nem érvényesül a népakarat. Ha csak a már elkészült alkotmányról kell dönteni, akkor az már csak formális döntés lehet.

2. Az Országos Elnökségen megállapítottuk, hogy a KDNP növekvő aggodalommal tapasztalja a kábítószer fogyasztás és ennek káros hatásai emelkedését. Különösen veszélyeztetett a fiatal korosztály. A KDNP Országos Elnöksége határozata alapján **a KDNP törvényjavaslatot nyújt be a kábítószer fogyasztás további terjedésének megakadályozására a fiatalok védelmében.** A beteget betegként, a bűnözőt bűnözőként kell kezelni! E téren a kormányzat felelőssége, hogy országunk tranzit-országból cél-országa lett a kábítószer világcipőjén, és ennek ellenére hathatós, megelőző intézkedések, törvényszigorítások nem születtek.

- A KDNP Országos Elnökség, megdöbbenését fejezi ki amiatt, hogy a nyugdíjasok a közelmúltban szegényteljes kis összegű,

félszázalékos nyugdíjemelésben részesültek. Az elmúlt év 12%-os reálbér csökkenése már év elején ismert volt. Így mód lett volna, már korábban betervezni a pénzügyminiszter úr által a napokban ismertetett elképzelést, mely szerint az árak növekedésének alakulását is figyelembe kell venni majd a nyugdíjak emelésénél. A pénzügyminiszter legutóbb a nyugdíjasok érdekképviseletében kifejezte, hogy szívesen magát a félszázalékos nyugdíjemelés miatt. Egyetértünk és jogosnak érezzük a pénzügyminiszter szégyenerzetét. **A KDNP törvényjavaslatot nyújt be a nyugdíjak kiegészítő emelésére, amely az infláció mértékét veszi figyelembe és megjelöli az emelés forrását is.** A KDNP a nyugdíjkorhatár emeléssel is csak meghatározott feltételek teljesülése mellett ért egyet. A népszavazást ebben a témában is követeli és az erre vonatkozó aláírásokat gyűjti.

3. Az Országos Elnökség elfogadott egy nyilatkozat-tervezetet, amely „a Horn-kormány kudarca a népjóléti politika tükrében” címmel részletesen tárgyalja a sajnálatos történeteket. A nyilatkozat lényege:

A/ A települési önkormányzatok önállósága csökken, anyagi és jogi függetlenségük vonatkozásában. Ez politikailag visszatérést jelent a tervutasításos rendszerhez.

B/ A KDNP egyetért a Magyar Orvosi Kamara állásfoglalásaival, mely szerint:

a szociális ellátatlanság mellett végrehajtott ágyszám csökkentés az emberek orvosiilag indokolatlan halálát fogja okozni,

C/ A fokozatosan végrehajtható egészségügyi reform-elképzelés hiteltelenné válik,

a magyar egészségügyi felsőoktatás, az egyetemek, főiskolák ellehetetlenednek,

D/ A KDNP olyan törvények meghozatalát szorgalmazza, és támogatja, amelyek a betegeket, rászorultakat, a gyógyítást, az egészségügyi ellátást és nem utolsósorban az egészségügyi dolgozókat nem hozzák lehetetlen helyzetbe.

Aki végig olvassa a KDNP Országos Elnökségének egy-napos munkájáról szóló jelen beszámolót, módjában van értékelni a KDNP törekvéseit, célját. **A KDNP a társadalom minden jelentős problémájával foglalkozik. A rend, a biztonság szószólója kíván lenni, és ebbe az irányba kívánja befolyásolni a magyar társadalmat.**

CSÁSZÁRNÉ GYURICZA ÉVA

Körmenet Szent Gellért ereklyéjével június 30-án

* HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK *

Kedves olvasóink!

AZ ÖREGSZŐLŐI GYERMEKEKÉRT ALAPÍTVÁNY azzal a kéréssel fordul önökhöz, hogy anyagi erejükhöz mértén támogassák az alapítványt, melynek célja az itt felnövő gyermekek, a nehéz anyagi körülmények között élő családok támogatása, céljuk továbbá a jó képességű, hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.

Adományait eljuttathatják a

következő címre:

Endrőd és Vidéke

Takarékszövetkezet

Gyomaendrőd, Fő út 1.

Számlaszám: 53200015-10001961

Támogatásukért előre is köszönetet

mondunk

Pésó Béláné

Kuratóriumi elnök

FELHÍVÁS

Az '56-os forradalom és szabadságharc emlékére, a 40 éves évforduló alkalmából közadakozásból a Hősök terén

KOPJAFÁT

kívánunk felállítani, hogy a Hősök tere kegyeleti emlékhelyei közül ne hiányozzék az '56-os forradalom és szabadságharc áldozatainak emlékműve sem. Az emlékoszlopot Szonda István tanár úr készíti el. Kérjük mindazokat, akik segíteni tudnak, az emlékmű költségeihez járuljanak hozzá. Adományait előre is köszönjük, melyeket a KÖZÖSSÉGI HÁZ-ban Hornokné Németh Eszterhez kell eljuttatni.

Az emlékművet adományainkkal eddig segítették:

Császár Ferenc

Császárné Gyuricza Éva

Gellai József

Hornokné Németh Eszter

Iványi László

Márton Gábor

Vaszkó András

Az Egyházközség hírei

Örömmel láttuk, hogy Öregszőlő és Hunya között lévő szakaszon a Kondorosi úton az un. Dinya-féle keresztet szorgos kezükkel felújították, új kerítéssel látták el. Ugyanis egy évvel korábban a földművelés közben a kerítés megrongálódott és régóta meg volt dőlve a kereszt is. Hálátelt szívvel köszönjük az ismeretlen jótévőnek a munkát, Isten fizesse meg jó tettét.

--- --

Hálánkat fejezzük ki az Önkormányzatnak, hogy öt fő jövedelempótló támogatásban lévő személy 3 hónapon át a Szarvasvégi temetőben munkálkodtak, rendet teremtettek. Szép munkát végeztek.

Köszönjük.

--- --

Köszönet illeti mindazokat, akik segítő, szervező munkájukkal hozzájárultak a Szent Gellért napi ünnepségekhez. A felemelő ünnepséget a vidékiek megvendéglése követte a plébánia udvarán. Köszönet Ambrózi László úrnak az ízletes gulyáslevesért, köszönet illeti az Oltáregylet buzgó tagjait, akik süteményekkel kedveskedtek a vendégeknek, teát főztek, vagy bármi más módon hozzájárultak az ünnepség sikeréhez. Nem lenne teljes a köszönetünk, ha nem szólnánk Iványi Sándorné, Erzsike néni fáradságát nem ismerő munkájáról, a tisztaságról, rendről, mellyel a plébániát kívül-belül méltóvá varázsolta a meghívott papság és a hívek részére. Köszönet érte.

Egyházközségi Képviselő-testület

Elhunyt testvéreink

június hónapban:

16. Németh Margit, Bacsa Ferenc özvegye, sz.1904
21. Kiss Gábor, Jakab Mária férje, 1928.
23. Hunya Béla, Varjú Viktória férje, 1916.
29. Gellai Eszter, Timár László özvegye, 1914.
30. Váha Eszter, Dinya Imre felesége, 1920

Július hónapban:

1. Bula Lajos, Vaszkó Erzsébet férje, 1912.
6. Hornok Lajos, Berecz Magdolna férje, 1950.
8. Maródi Mihályné: Rupcsó Anna, 1941.
15. Juhász Miklós, Debreczeni K. Mária öz. 1905.
23. Hornok Mária, Szelei Bálint felesége, 1924.

Augusztus hónapban:

7. Fekécs Etelka, 1905
10. Giricz Mária, Dinya Mátyás öz. 1909
11. Vaszkó Péter, Pál, Gyuricza Eranka férje, 1910.

KÖSZÖNET NYILVANÍTÁS

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik 1996.júl.27-én Szelei Bálintné Hornok Mária temetésén megjelentek. A gyászoló család

Gyönyörű képes album jelent meg **Gyoma és Endrőd képekben 1881-1981** címmel. Sok-sok korabeli fotóval örökíti meg a múltat a jelen és a jövő számára.

KÉRÉS AZ OLVASÓKHOZ!

A Rózsahelyi Kálmán Általános Iskola és jogelődjei, egykori nevelőiről egy terjedelmes nagyjelentőségű ALBUMOT szeretne összeállítani. Azokról, akik sokat tettek az egykori Endrőd kulturális életének felvirágoztatásáért. Mint pl. Koczás Sándor, Hunya Sándor és neje, Lesniczy fivérek, a Orbók testvérek és gyermekeik, a két Kovács Imre, Kalmárok, Bányai család tagjai, Palotai, Klinghammer, Lacsny család, Kovács Mátyás, Borbély Sándor és felesége, Hunya Irma, Hunya Lajos, Horgos Piroška, Vörösek és sokan mások.

Aki segíteni tud, lehetőleg fényképpel és az illető életének, lényeges mozzanatait tartalmazó leírással, szíveskedjen tudósítását megküldeni VÁROSUNK SZERKESZTŐSÉGE címére: Damjanich u. 15.vagy MÁRTON GÁBOR címére: Alkotmány: 7. sz. al.

Készítsük együtt az albumot! Fáradozásukat előre is köszönöm. MÁRTON GÁBOR

In memoriam

„Ha utolér az elűzhetetlen honvágy, fülemben mindig az endrődi harangok istencicsérő szép szava kondul, melyre a vallomásos úrangyala három versével felel szívem.

Egyel, az áldott emlékü halottaink nyugalmáért, egyel, hogy szent szülőföldünknek adószai sohase maradjunk, az utolsóval, a harmadikkal, az utánunk jövőkéért, akikben valósuljanak meg álmaink, s épüljön-szépüljön tovább az idők végezetéig Endrőd!”

Tímár Máté

Az endrődi tanyán (Kondorostanya, ma Hunya), született. Iványi Máté hat gyermeke közül való. Hat elemít a tanyai iskolában végzett. Tizenkét évesen került a Gyulai Róm. Kat. Gimnáziumba. Kitűnő érettségi után került Szegedre. Matematikai zseninek tartották, mégis magyarul választott a Ferenc József Tudomány-egyetemen. Sokat emlegette Tettamanti olasz professzort, a latin nyelv kiváló mesterét. Egyébként Gergelynek a nagybátyja volt Iványi György, a Bikácson vértanúságot szenvedett katolikus plébános, miután a románok megszállták Észak-Erdélyt.

Óraadó tanárként kezdte munkáját volt iskolájában, Gyulán.

1941.március 1-ével Gyergyószentmiklóstra nevezték ki gimnáziumi tanárnak. Itt volt tanítványa, későbbi felesége, aki 7. gimnazista volt akkor. 48 évet élt boldog, szeretetteljes házasságban.

A háborús események miatt 1944.szeptemberében Endrődre menekültek. Házságukból 4 gyermek született. A községi rk. polgári iskolában kapott állást. Előbb tanári munkát látott el, majd igazgató megbízást kapott. Ott alakult ki a kiváló vezetői triumvirátus: Iványi Gergely igazgató, Dienes Izra gazdasági igazgató és Szabó Elek igazgatóhelyettes.

Igen nehéz időszakban vezette iskolánkat. Határtalan munkabírási, abszolút biztos tárgyi és pedagógiai ismeret, a szilárd fegyelem megkövetelése, bátor kiállás a testület mellett, jellemezték vezetői idejét. Szerencsés voltam, hogy a tantestületben dolgoz-

hattam vele. Nagyon sokat tanultam tőle, s valóságos szellemi fegyverhordozója lettem. Nevelő társainak nagy biztosságot jelentett személye olyan korban, mikor „a pedagógiához és a focihoz mindenki értett, és bele is akart szólni.” Neki a tömegszervezetekben és pártokban abszolút tekintélye volt Endrődön.

A háború utáni időszakban sok középiskolás magánúton készült a vizsgákra, s hogy ezt milyen meszerien oldotta meg minden tárgy területén, azt dr. Sztanyik B. László sugárbiológus, dr. Suhanyeczky Anna orvos, Kovács Anna pedagógus és még jó néhány akkori középiskolás tanúsíthatja. Az „osztályidegen” és „klerikális” váddal indított hajszát leszerelte, megvédte beosztottait minden megtorlás és bosszú veszélyétől.

1950. szeptemberétől Békéscsabán a leánygimnázium vezetését bízták rá. Az akkori idők zavaros mód-szereivel nem értett egyet. Szembehelyezkedett a párttal. Két év után lemondott, és tanítással cserélte fel a vezetést.

1955-től a TIT megyei titkáráként tevékenykedett.

1956-os események után letartóztatták, de nyilvánvaló hamis vádak nem voltak tarthatók, mivel a kritikus időben Prágában tartózkodott tanulmányúton.

1959-ben Szarvasra került az Óvónöképzőhöz. Ifjúsági és gyermekirodalom, valamint környezetismeret tanára lett.

1972-ben vonult nyugdíjba. Utána a KNER nyomdánál szépirodalmi műveket lektorált, évekig. Dolgozott az óvónöképző könyvtárban. Éveken át antológiákat állított össze. Ráérő idejében kertészkedett, s ez volt élete legkedvesebb időtöltése. Nyugdíjjasan megtanult olaszul is.

Több kitüntetés tulajdonosa. A Brunszvik Teréz díjat már csak poszt humuszként kapta meg.

Kiváló pedagógus, nagy tudású ember és bátor hazafi volt egész életében.

MÁRTON GÁBOR

IVÁNYI GERGELY

(Endrőd, 1912, Szarvas, 1991.)

Helyreigazítás

Az előző számunkban az IN MEMORIAM rovatban P. Hunya Dániel adatai helyesen:

apja: Hunya Mátyás

anyja: Uhrin Eszter

testvére: István

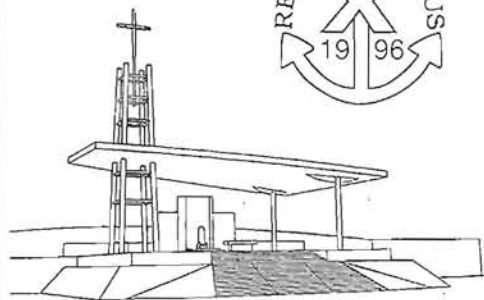
Szülőháza az anyakönyvben 738 szám. (Most Temető u. 2.)

Két gyermekük volt: Dániel, és István (Mária nevű testvér nem volt)

A hibákért szíves elnézést kérünk.

M. G.

Katolikus Krónika

PÁPAI MISE

Szeptember 7-én, Győrbe, a Szentatya miséjére Gyomáról és Endrőről egy közös autóbusszal fogunk elzarándokolni.

Többen jelezték, hogy saját személygépkocsijukkal fognak elmenni.

A szükséges jegyeket megigényeltük.

Június 30-án a Szarvasi Espereskerület papjai és hívei elzarándokoltak Endrőre, az egyházmegye védőszentjének, Szent Gellért püspök ereklyéjének tiszteletüket leróni.

Az ünnepség a tervek szerint folyt le. Délelőtt fél 10-kor érkezett, és vonult be a templomba az ereklye Ábrahám István nagyprépost, az ereklye öréke és a papság, valamint ministránsok kíséretében. Az előre művészi virágkompozícióval, nemzeti színű zászlóval, gyertyákkal elkészített helyre négy cserkészfiú helyezte el. Az ereklye mögött egy álló feszület volt, piros papi stóliával a vállán; ez a jelkép kifejezi azt, hogy Szent Gellért vértanú és pap volt, bár csontjai előtt állunk, mégis a föltámadást hirdeti, mint ahogy Krisztus keresztje is.

A szentmise előtt Ábrahám atya beszámolt a nemzetünk történelméhez hasonlóan hányattatott sorsú ereklye történetéről, említést téve a néhány évvel ezelőtt kapott újabb Szent Gellért ereklyéről is.

Az atya beszámolt arról is, hogy az itt jelen lévő, emberi kéz alakú tartóba Szent Gellértnek lábszárcsontja van elhelyezve.

A 10 órakor kezdődő mise prédikációja után a helyi plébános egy ünnepélyes bejelentést tett; az egy évvel ezelőtt elindított Katolikus Általános Iskola az októberi kápolnaszentelősor Szent Gellért nevét veszi föl.

Gyulai Endre püspök úr az alábbi levelet küldte:

„Tisztelendő Plébános Úr!

Örömmel vettem tudomásul, hogy az iskolakápolna elkészült, s ebben a jubileumi évben, amikor Szent Gellért 950. éve történt halálára emlékezünk, így döntött a tantestület, hogy Szent Gellért püspök tiszteletére szenteljék föl és az iskolának névadója is Szent Gellért püspök legyen.

Örömmel adom meg engedélyemet ehhez azért is, hiszen Szent Gellért a magyar ifjúság

példaképét, Imrét nevelte, s azért is, hiszen egyházmegyénkben az első iskolát ő létesítette.

Az iskola tantestületére és növendékeire főpásztori áldásomat adva, Isten segítségét kérem, tisztelettel:

Szeged, 1996. június 25.

Endre megyés püspök

A mise végén - az ereklyével ünnepélyes utcai kömenet volt. Élen a kereszt, majd a lobogó vivők, a nagyon régi Mária szobor, ministránsok, papok, az Ereklye égő fáklyákkal körbevéve, majd a néhány száz hívő: vendégek, és a helyiek.

A kerület papsága majon... teljes létszámmal vett részt a kömeneten.

Érdekességként megemlítem, hogy egy régi lengyel papbarátom, Ks. Czesław Kólko atya, és régi tanítványa, a lektor Maciej Augustin is direkt erre az alkalomra jöttek el több mint 1100 km távolságból, Szczecinből, és a nem messze lévő Kolinból.

Ezután rövid szünet következett. A vidéki híveket megvendégeltük a plébánia udvarban. Nagy üstben izletes gulyásleves főtt Ambrózi László gondnokunk jóvoltából. Az asszonyok pedig süteményekről és alkoholmentes innivalóról gondoskodtak. Szemmel láthatólag jólesett az espereskerület híveinek ez a gondoskodás.

Ezután az egyházközségek tartottak közös imádságot az ereklye előtt, főlörés váltásban.

Szép számmal maradtak a végére, amikor délután 3 órakor elénekeltük Szent Gellért vecsemyéjét, majd ezután Szurovecz Vince esperes úr búcsúzott az ereklyétől.

Nyugodt lélekkel mondhatom, hogy 950 év távlatából is erős hatással volt ránk első püspökünk. Segítségével hitünk erősödött.

Köszönöm

- Timár Máté írónaknak szép versét, melyet Szent Gellérről írt, iskolánknak címezve.
- Ungvölgyi János egyházközségi elnöknek segítségét az ünnepség szervezésben.

Molnár C. Pál metszete

Szekvencia Szent István királyról

(ismeretlen magyar szerző, XIII. század), „Corde voce, mente p...

Tiszta szívvel, szóval, ésszel
Zengjük Istent szent beszéddel,
Bálványokat verve széjjel,
Vigadozz Magyarország!

Égi jókkal ékesítve
Tied az Élet Igéje,
Rajtat Krisztus szent keresztje,
A felvállalt bizonyág.

Dicsérd őt, ki üdvöd hozta,
Szemed égre irányozta,
Élet útját megmutatta,
S az igazság ösvényét.

Dicsérjed őt méltó dallal,
Tartsd ünnepét vigalommal,
Mondd te is a vigadóval
Az örömeinek énekét.

Géza vezér volt az atyja,
Látomásban hírül kapta,
Nevét István mártír adta,
Mielőtt megszületeit.

Hisz az atyja csodálkozik,
Szül az anyja, vigadozik,
Nő a gyermek magasodik,
Cédrus Libanon felett.

S ahogy egyre nő a gyermek,
Erényben is gazdagabb, szebb,
Megtvetvén a földi kincset
Isten fiát követi.

Tisztben él bár, mint ruhában,
Lelke fent jár ég honában,
Istenért ég hő imában,
és a jó hírt hirdeti.

Mindig Krisztusi prédikálja,
Hisz a népe, hallgat rája,
Krisztus hite mind bejárja
Az egész Pannóniát.

S mint Salamon réges-régen,
Templomokat rak serényen,
Gyöngyökben és ékességben
Ragyogtatja oltarát.

Tanítónak, vezetőnek
Tudós férfit rendel főnek,
Igazat, ki hívőnek
Szolgál mindig javára.

Talentumát így forgatja,
Vissza kétszeresen adja,
s Isten szívesen fogadja
Őrök királyságba.

Ott él, Jézus a barátja,
ő vitte ily magasságba,
Mindörökre koronázza
a mennyei hazába.

Tiszteljük őt kegyelettel,
Könyörögünk hű szívekkel,
Hogy ott éljünk majd a szenttel
Az eget hajlékában.

Amen.

Közönségét szórakoztató játékkal búcsúzott lelkes szurkolóitól az Endrődi Barátság. Bár az Angliában folyó EB alaposan megritkította szurkolói táborát, így is szép számú néző nyugtázta elégedetten a jó játékot és az ahhoz méltó játékvezetést. A nagyon igyekvő vendégek is elismerést érdelemnek, de nem sok esélyük volt a győzelemre. A 4:0-ás eredmény kifejezi az erők közti különbséget. A gólok Janis és Lipták testvériesen osztoztak.

Az IFIK 1:1-el zárták a bajnokságot.

A város második csapata a Gyomai FC is kitett magáért. Mezőhegyesen 1:3 volt az eredmény.

SPORT

A gyomai ifik 2:0-ás vereséggel fejezték be az idényt.

Az Endrődi Barátság SE vezetősége gyűlésen összegezte az évet. Igaz, jobb helyezésre, dobogóra számítottak, de nem tragikus a helyzet. Csupán mindössze 1 ponttal maradtak le a harmadik fokról. A sikertelenség oka: részben az edzőváltásban, másrészt a kulcsjátékosok hosszú harcképtelen sérülésében rejlett. Egyénileg igen jó játékosokkal erősítettek tavaly, de az nem eredményezte a csapatmunka minőségi javulását. Nem ismerték kellően egymás gondolatait, elképzeléseit. No meg a gól-

szerencse is sokszor elpártolt tőlük. Balközépre kívánatos egy meghatározó vezető egyéniség. Tóth Zsolt őszi csatásorba állítása bizonyára sokat fog jelenteni. Bócsik gyógyulása örömkre: 100 %-os. A térdel műtött Balázstól is sokat várunk.

Az ifik közül Katona, Téglás, Csikós, Farkas, Fülöp, akik szépen fejlődnek, rájuk továbbra is feltétlenül számítanak.

Az együttes legjobb része a védelem volt:

Halász és Karácsony elsőrangú teljesítményt nyújtottak. De remek volt Hegedűs, Bélteki, Forgács és Lipták is. Viszont a nyújtottnál többet tud, és többet is várunk Sárositól, Tóth M-től és Janistól. Főleg a góllövésben!

A szakvezetésben Paulik János beépülése sokat jelenthet. A katonáskodó Dinya Zoltánra is feltétlenül számítnak.

Az eredményességhez jelentősen hozzájárult Kovács Lajos elnök és Dinya Zoltán.

A költségvetés biztosítottnak látszik. Jelentős beruházásnak ígérkezik a Ligeti-Körösből kiemelendő locsolóvíz biztosítása.

A szezonvégi kéthetes pihenő után azonnal kezdődik a felkészülés. Fő cél: Továbbra is az elsők között maradni!

Sajnos, a SZIKRA működtetése nagy teher. Köszönjük nekik a becsületes helytállást.

Az IFI szépen fejlődött.

A SERDÜLŐK-nél erősíteni kell.

Reméljük, hogy csapataink az őszi első fordulóban továbbra is helytállnak és jobbnál-jobb eredményekkel örvendeztetik meg Gyomaendrőd sport-szerető polgárait.

MÁRTON GÁBOR

Balról jobbra az Endrődi Barátság SE vezetőségi tagjai: Tímár Lajos, Dobó István. Játékosok: az álló sorban: Karácsony, Nagy S., Halász F., Illyés, Lipták, Sárosi, Gellai T. (gyúró), Paulik.

Guggolnak: Farkas, Dinya Z., Hegedűs, Bélteki, Janis, Forgács, Tóth M., Dobó, Oravec, Téglási.

A bajnoki év összesítő tabellája:

1. Békés	30	20	3	7	63:33	63
2. Csabacsüd	30	17	5	8	71:40	56
3. Békéscsaba Jamina	30	16	7	7	60:31	55
4. Gyomaendrődi Barátság	30	15	9	6	47:25	54
5. Elek	30	16	5	9	56:40	53
6. Battonya	30	18	4	8	58:42	52
7. Medgyesegyháza	30	13	7	10	47:38	46
8. Szeghalom	30	12	10	8	50:55	46
9. Gyoma FC	30	12	8	10	50:37	44
10. Mezőhegyes	30	12	4	12	43:43	40
11. Kamut	30	7	10	13	25:42	31
12. Nagyszénás	30	6	10	14	35:53	28
13. Békéscsaba MÁV	31	8	3	19	34:61	27
14. Doboz	30	7	6	17	40:73	27
15. Orosháza	30	7	5	18	37:63	26
16. Mezőkovácsháza	30	5	7	18	37:78	22

H
A
J
R
Á

B
A
R
Á
T
S
Á
G
!

NÉHÁNY GONDOLAT A MUNKANÉLKÜLISÉGRŐL

Munkanélküliek nélkül maradunk...

Ajánlom e sorokat tanulságképpen az olvasóknak, és azoknak, akik végre határozott intézkedéseket akarnak tenni e probléma megoldására.

A történet, amit leírok, négy hónappal ez előtt történt. A Békés megyei Munkaügyi Központ nyolc kirendeltségén szerveztek ez év tavaszán ún. „Fiatalok napja” rendezvényt, ahová meghívták a 18-26 év közötti munkanélküli fiatalokat, amelyen egy „ünnepség” keretében alkalom nyílt arra, hogy munkahelyet találjanak maguknak.

Erre a rendezvényre sor került Gyomaendrődön is, 1996 április 16-án, ahová a helyi és környékbeli vállalkozókat és munkáltatókat is meghívták, mégpedig igen kedvező bértámogatási ajánlattal. A bértámogatás azt jelentette, hogy a foglalkozási alap terhére a Békés megyei Munkaügyi Központ foglalkozás-bővítő támogatásban részesíti azokat a munkáltatókat, akik munkanélküli foglalkoztatását vállalják. Azok 10 hónapon át 100% bruttó bértámogatásban részesülnek, de vállalnok kell a munkanélküli további 10 hónapon át történő foglalkoztatását.

Ugye, milyen kedvező ajánlat!...

Én is így gondoltam. Cégem, a Szigeti Topánka Cipőipari BT. - Dévaványa, - is meghívást kapott erre az állásbörzésre. Jomagam, és az olasz megrendelők társaságában elmentünk, hogy a megjelent fiatalok között munkát ajánljunk. Az ott megjelent fiatalok közül választani sem lehetett, hisz olyan kevesen voltak. Kitöltöttük a munkaerő-igénylő lapot, 40 főt kértünk cipőipari betanított munkára, arra gondolván, hogy talán 20 fő majd elvállalja a munkát. Ígéretet kaptunk arra, hogy egy hónapon belül problémánk megoldódik és találunk, legalább 20 főt. Végül 62 fő kapott értesítést Dévaványáról, Ecsegfalváról és Gyomaendrődről. 35 fő fel sem ke-reste betéti társaságunkat, a megjelent további 22 fő nem vállalta a munkát. Hogy mire hivatkoztak? Nem ez a végzettsége, nem dolgozik, mert szülei eltartják, nem érdekli a cipőfelsőrész készítő szakma, érzékeny a ragasztóra, probléma a bejárás, s végül, mert feketén dolgozik a munkanélküli segély mellett. Összesen 5 fő vállalta a munkát, ebből egy fő katonai szolgálatra vonult, s a megmaradt 4 főből talán két fő marad véglegesen. És ez történetem

vége.

Ezek után mit lehet még tenni?

Mit szólnak ehhez az állami hatóságok? Az a felelet, hogy a munkanélküli segélyt nem lehet megszüntetni, nem kötelezhető munkavégzésre, ha nem az a szakmája!

Véleményem szerint pedig, azt kell csinálni, amit lehet. A munkanélkülinek meg kellene ragadni minden munkalehetőséget! Nincs válogatni való!

Az imént szó volt a kifogásokról, hogy miért nem vállaltak munkát. Nem fogadhatom el ezeket az érveket, mondvasínált kifogásokat!

Véleményem szerint, amíg nem szüntetik meg a fekete munka lehetőségét és mellette a biztos hátteret, a munkanélküli segélyt, nem lehet ezen a helyzeten változtatni. Az országos statisztikák kimutatnak sok százezer munkanélkülit. De ki ellenőrzi a fekete munkát? Gyomaendrőd többszörösen hátrányos helyzetű város, nagy a munkanélküliség, de keressen csak egy embert, aki feketén a kertjét, nem fog találni! Sajnos a szomorú gyakorlat az, hogy a biztos háttér a munkanélküli segély mellett a fekete munka jó kereseti lehetőséget biztosít.

Hogy miért jó a vállalkozónak feketén foglalkoztatni az embereket?

Elmondom. Mert a vállalkozónak nem kell fizetnie az igen magas 42.5%-os társadalombiztosítási járulékot a feketén (tehát jogtalanul) kifizetett bérek után, sem a munkaadói járulékot, sem a dolgozónak járó fizetési szabadságot (ugyancsak annak járulékait), az esetleges betegszabadság első 15 napjára vonatkozó táppénzt, a kötelező üzemorvosi vizsgálat idejére szóló munkabért, az esetleges állás időt, ebédpénzt, (ezek után fizetendő járulékokat) stb.

Ilyen körülmények között tehát jól jár a dolgozó, mert a fekete munkája

mellett megkapja a munkanélküli segélyt. (nem érdeke legális munkát vállalnia!) Jól jár a vállalkozó, mert nem kell adót fizetnie a fentebb említettek szerint.

Az igazság kedvéért el kell mondani, hogy a vállalkozónak a foglalkoztatottak számától függetlenül is több-féle adót, tagdíjat, hozzájárulást kell fizetnie, mint pl. iparüzési és kommunális adó, kamarai tagdíj, rehabilitációs hozzájárulás, szakképzési hozzájárulás, építményadó, idegenforgalmi adó, súlyadó stb.

A fentiekből látható, hogy az állami költségvetés kevesebb adó bevételhez jut. A legális adókat tovább emelni nem lehet!

Az állam még mindig, úgy mond „kesztyűs kézzel” bánik a munkanélküliekkel. Kérdés, hogy meddig?

Segítene az úgyn, ha a munkanélkülinek mindennap jelent-keznie kellene a Hivatalban, s ha az bármilyen oknál fogva nem vállalna munkát, a segélyt meg kellene vonni tőle. Előbb vagy utóbb, de ennek be kell következnie. Sajnos, erre még várni kell, úgy tűnik a költségvetésnek még elég pénze van a munkanélküli segélyek kifizetésére és a fekete munka tűrésére.

Bármilyen támogatási rendszert dolgoz ki az állam, amíg a fekete munkát nem szüntetik meg, az emberek nem fognak rendes munkát vállalni. És a becsületes cégekre hárul az egyre nagyobb költségvetési teher.

Nem marad hát másra, mint hogy továbbra is legalább 100 fő munkanélkülit igényeljünk, ha 1 főt foglalkoztatni akarunk, mint a betéti társaság előzőekben leírt példája mutatja, mert különben munka-nélküliek nélkül maradunk!

UNGVÖLGYI JÁNOS

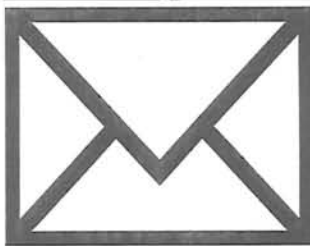
Emberségből jeles!

Június 6-án egy német férfi gyógyszerért ment az endrődi patikába. Nem tudván magyarul, próbálta megmagyarázni, hogy mire is lenne szüksége. Mivel a gyógyszertár dolgozója nem értette németül, telefonon kerestek egy olyan személyt, aki németül értett s így közvetíteni tudta magyarul a kért orvosságot, és hogy milyen okból kéri a turista.

A telefonon beszélő német úr, megkért, hogy valami módon mondjunk köszönetet az Ő nevében, mert ez nem mindennapi segítség volt!

Mi most, tehát ez úton köszönjük meg a gyógyszertári dolgozóknak a segítséget. Önök emberségből jelesre vizsgáztak!

SZERKESZTŐSÉG

POSTÁNKBÓL

Kedves Olvasóink!
Íme, ismét alkalom nyílt arra, hogy olvasóink leveleiből közzé tegyünk egynéhányat. Köszönjük a figyelmet,

melyet lapunkra fordítanak. Továbbra is kérjük, írjanak és kritizáljanak. Levelezőink megértését kérjük, hogy a sokszor terjedelmes levélből - amelynek mi végtelenül örülünk - hely szűke miatt csak egyes részleteket adhatunk közre.

„Városunk c. folyóirat a keresztény nemzeti gondolat hírnöke, értéke településünk szellemi életének. Értéke, mert a fent említett kritériumoknak megfelel, szól az ifjúhoz és idősebbekhez egyaránt, legalább annyira keresztény szellemiségű, mint amennyire településünk múltját, történelmét, hagyományait ápoló, megőrkítő.

A KDNP elvárásainak eleget tesz, teszi ezt szél-sőségektől mentesen, diszkriminációt kerülve, a párt tagjain kívül a lakosság széles körét, megítélésem szerint jó hatásfokkal tájékoztatja aktuális és történelmi jellegű információkkal. A szerkesztőség eredményesen törekszik múltunk és jelenünk pozitív jelenségeit megismertetni olvasóival, miközben kiemelkedő személyiségek életútjának közreadásával mintát ad az emberi magatartásnak, viselkedésnek. Különösen érték ez napjainkban, amikor az információs csatornákon a minősíthetetlen termékek áradata tesz felbecsülhetetlen kárt fiatalok, felnőttek körében egyaránt.

Jó példa arra, hogy van annak a szellemi terméknek is vonzereje, piaca, elismertsége, amely az agresszivitásoktól mentes, a becsületes emberi dolgokat helyezi a központba.

A lap életútját születésétől kezdve figyelemmel kísérem, a fejlődés nemcsak terjedelemben tapasztalható, a tájékoztatók, életutak, riportok, helytörténeti közlések is egyre színvonalasabbak lettek. Mindezen fejlődéssel lépést tartott a nyomda is. Növeli az elismerést, hogy a lap szerkesztése, terjesztése és kivitelezése ellenszolgáltatás nélkül történik.

Bátran ajánlom mindenki számára olvasását, sőt a megőrzése a későbbiekben biztosan sok segítséget fog nyújtani az utókornak.”

Varjú József
 tanár, Gyomaendrőd

„Június 2-án kelt kedves leveledet, s a várva várt lapot megkaptam. Hálásan köszönöm mindkettőt és nem túlzás, a „várva várt”, mert üdítő élmény, olvasmány számomra. Ilyenkor valahová kényelembe helyezem magam s tollal a kezemben olvasom. Amennyiben - s ilyen sokszor adódik - valamely gondolattal egyetértek, illetve nagyon tetszik, aláhúzogatom. Bizony-bizony a legutóbbi lapszám is kélik, mert igen sok minden tetszik a leírtakból.”

Cs. Szabó István
 okleveles etnográfus, Békéscsaba

„Köszönettel és örömmel veszem kezembe a VÁROSUNK c. újságot, amikor megérkezik, és szinte naponta forgatom lapjait, izlel-

getve általa az otthon levegőjét, szellemét.

Határtalanul jóleső érzés töltött el, amikor Paróczai Gergely tanár úrról olvastam a megemlékezést. Marci bácsi, - mert mi úgy hívtuk Márton Gábor tanár urat, - kérem folytassa kedves tanárainkról a sorozatot. ...Szívesen olvasom Vaszkó Irénke néni írásait múltunkról, ki szívét-lelkét adja, hogy megmentse az utókornak régi emlékeinket.

Marci bácsit új oldaláról ismerhettem meg. Soha nem tudtam költői vénájáról. És most olvasgatom szebbnél-szebb verseit.

...Szeretném tudni Iványi Máriáról, van-e endródi kötődése? Akkor külön büszke vagyok rá, hisz több évtizedes óvónői pályámon számtalan általa írt költeményt tanítottam a rám bízott gyerekeknek. ...Örömmel olvasom a községben illetve a városban történeteket, ... május 18-án gondolatban egész nap otthon voltam az iskola névadó ünnepségén.

Egyetértek Gyuricza László gyomaendrődi olvasóval: Hitel, reményt sugalljanak írásaik. Maradjanak békés szeretetteljes hangú hírnökei egy jobb kornak, mely Gyomaendrődöt összeköti.”

Tisztelettel és elismeréssel a szerkesztőség minden tagjának
 Gyetvai Antalné Búza Terike
 HEREND

Maradéktalan örömet és jó érzést jelentett nekem a VÁROSUNK júniusi száma. Úgy vélem, kötelességem ezt a Szerkesztők tudomására hozni. Annál is inkább, mert aligha csak az én tetszésemről van szó; meggyőződésem, hogy a nagyon tartalmas, gazdag - információkkal és kulturális értékekkel teli - híradások nemcsak a távolabb-élőknek, de azoknak is igazi lelki épülést jelenthettek, akik egynémely eseménynek otthon résztvevői lehettek. Ám írásban - és szép írásokban - visszaidézve azt többszörösen ünnepelhetek (pl. az iskola-ünnepségek leírásánál). Végtelenül sajnálom, hogy nem lehettem jelen a felemelő ünnepségeken, de a lap tudósításaiból mégis részben ízelítőt kaphattam ebből is, csakúgy mint Gergely Ágnes irodalmi estjéről szóló rövid tudósításokból. Köszönet érte. Valójában - mint hajdani könyvtáros - részletes címléírást is adhatnék, mert valamennyi cikk felsőfokú jelzőket kapott lelkemben. ...Hornokné Németh Eszter, Iványi Mária, Márton Gábor, Vaszkó Irén stb. írásait olvasva azt gondolom sok fővárosi folyóirat megirigyelhetné ezt a lelkes szerkesztői gárdát. Irigyelhetné a Felelős szerkesztőt is, akinek talán éppen az okoz nagy gondot, hogy a „bőség kosarából” éppen mit emeljen ki. ...Többszörösen is zárójelben írom: a pártoldalon is minden szó vállalható, - még a kívülállónak is- ...Kedves Éva, szépen írtad (Gyuricza Éva szerk.) a „Bízzál jövődben nemzetem” - címmel a KDNP elmúlt hónapjáról szóló beszámolót, a „Szeresd felebarátodat...” szellemében.

Szeretettel üdvözlöm az egész Szerkesztőséget
 MARKOVITSNÉ, KONDOR VIKTÓRIA, Budapest

Tisztelt alezredes úr! Először is szeretném, ha néhány mondatban bemutatkozna olvasóinknak.

- 1950-ben születtem a Pest megyei Sós-kúton. Édesapám, aki 1945-től szintén rendőr volt, akkor éppen az őrsön teljesített szolgálatot. Később, Pest megye több területén, Érden, Budaörsön, majd a Pest megyei Rendőrfőkapitányságon, végül a Budai Járási Társadalom-tulajdonvédelmi Osztály vezetője volt 1974-ig, nyugállományba vonulásáig, innen a hivatás iránti kötődésem. Jómagam 1970-ben kezdtem meg rendőri szolgálomat a Budapesti Rendőrfőkapitányságon, majd ennek területén belül 80-tól 84-ig a Népgazdaság és Társadalomvédelmi Osztályon dolgoztam, és 84. szeptember 1-én kerültem a Békés megyei Rendőrfőkapitányság Szarvasi Kapitányságára, ahol a Közrendvédelmi-Közlekedési Osztály vezetői beosztásába neveztek ki. Amikor 92-ben Szarvason az önálló közlekedési szolgálatot, ezen belül a Közlekedési Osztályt megalakítottuk, Közlekedési Osztályvezető lettem, és 94 június 1-vel kerültem kinevezésre a Gyomaendrődi Rendőrőrsrel egyetértésben a kapitány úrral, őrsparancsnoki beosztásban.

- Örömkre, hiszen az a hír előzte meg jöttét, hogy igen felkészült, elkötelezett, határozott egyéniség. Milyenek látja városunk közbiztonságát? Mely bűncselekmény-típusok a legjellemzőbbek? Oszlja-e azt a véleményt, hogy a bűnözési hullám növekedésének egyik, ha nem a legfőbb oka, a gazdasági helyzet alakulása?

- Településünk közbiztonsága, közlekedés-biztonsága, a bűnügyi fertőzöttsége hasonló a Megyei Főkapitányság, ezen belül a Szarvasi Kapitányság egészére jellemzőhöz, kirívó eltérést nem tapasztaltunk. Míg a fővárosban és egész Pest megyében mintegy másfél évvel korábban „tetőzött” a bűnözési hullám, s így már tavaly az ottani statisztikák némi csökkenésről számolhattak be, ezt a megye területén még nem regisztrálhattuk, de ide ennyivel később is érkezett. Szintén a fent említett területek átlagának megfelelően a legmagasabb a vagyon elleni bűncselekmények aránya, hozzávetőlegesen 75-80 %. Ezen belül a betöréses lopások száma kiemelkedő. Új jelenség, hogy a vikendház betörések, amik eddig idény jellegű bűncselekménynek számítottak, késő ősztől, kora tavaszig követték el azokat, épp’ ezért felderítésük is roppant nehéz volt, mivel az elkövetéstől a felderítésig sokszor több hónap telt el, napjainkban már mindennaposává váltak. Már a főszезонban is heti 4-5 eset fordult elő. Örömmel mondhatom, hogy a múlt héten (mire ez a lap az olvasó kezébe kerül, már múlt hónapról beszélhetünk: Szerk.) sikerült előzetes letartóztatásba helyezni 3 gyanúsítottat, akiknél több mint 20 rendbeli betörésből származó tárgyak jelentős

Mi a bűnildözésre esküdtünk fel, ez a dolgunk

Beszélgetés

Szűcs József alezredessel, a Gyomaendrődi Rendőrőrs parancsnokával

részét foglaltuk le a házkutatás során. Az ügy még nyomozati szakaszban van, így erről egyelőre bővebben nem nyilatkozhatom. Azt kár lenne tagadni, hogy megjeleint az ún. „önfenntartási” bűnözés is, erről lehet vitatkozni, de sajnos van, létezik, ugyanakkor hiba lenne a bűnözési hullám növekedését egy tagadhatatlanul létező elszegényedő réteg „nyakába varmni”, mert nem jellemző, hogy ők követik el.

- Milyen a civil szféra hozzájárulása az Önök munkájához, általában a bűnildözéshez, van-e városunkban polgárőrség?

- Mivel civil szerveződéscről van szó, így a polgárőrség tulajdonképpen nem tartozik a rendőrséghez, bár tagadhatatlanul a mi munkánkat segíti elő. 94-ben alakult 34 taggal, abból azóta is mintegy 15-20 erre folyamatosan számíthatunk, a többiekre alkalmanként. Igen hatékony közreműködésükkel többek között a fűrdő éjszakai őrzésével sikerült megszüntetni az idegenforgalmunkat veszélyeztető atrocitásokat. Munkájukat velünk összhangban végzik, olykor önállóan járőrözve, máskor a rendőrhöz csatlakozva rendezvényeken felügyelnek, ha szükséges, jelzésadással is. Teszik mindezt önként, önzetlenül, jöllehet a Polgármesteri Hivatalavaly még tudta munkájukat némi anyagi támogatással segíteni, az az idei költségvetés ezt már nem tette lehetővé. Amikor munkámról legutóbb a testületben beszámoltam, tevékenységüket „külön fejezetben” méltattam, hiszen volt, mikor több mint 20 rendbeli biciklitolvajt „füleltünk” le segítségükkel, és több száz kilométert járőröztek saját gépkocsijukkal, üzemanyagukkal. Szerencsére van városunknak egy anyagilag tehetősebb rétege, vállalkozók, Kft-k, magánszemélyek és cégek, a KNER Nyomda, stb. Nekik köszönhetően több számítógépet is tudtunk venni, növelhettük üzemanyagköltségünket. Mindezek hatékonyabbá teszik munkánkat. Nem titok az sem, bár nem információnak szánom a bűnildözők felé, de nem árt, ha tudnak róla, hogy egy-egy éjszakai portyázásra, ha a bűnügyi helyzet ezt szükségessé teszi, több vállalkozó kész adni kocsiját, üzemanyagát, sofőrjét, esetleg ő maga is tevékenyen vesz részt benne. Összefoglalva, úgy hiszem, hogy a civil szféra messzemenő támogatja munkánkat, amit ezúton is köszönök.

- Hát ez bizony örvendetes. Mi a véleménye arról, hogy a bűnelkövetéstől és felderítéstől az ítélethozatalig esetleg néha több év telik el, és olykor az elkövetett bűnnel nem eléggé áll arányban a meghozott ítélet?

- Mi a bűnildözésre esküdtünk fel, ez a dolgunk! Ezt tesszük is legjobb tudásunk szerint A Kapitányság területén ritkán tart egy-egy ügy nyomozati szakasza tovább, mint egy hónap, kivéve a sorozatbűnildözőket, de ez se haladja meg általában a fél évet, aztán átadjuk az ügyészségnek indítványval. Magánvéleményem persze van, de felesküdtem az országra és annak alkotmányára, mely a demokráciát építi, és az európai közösséghez kíván csatlakozni, akkor tudomásul kell vennem, hogy bizonyos nemzetközi normákhoz kell alkalmazkodnunk. A bűnildözők közöttünk élnek, járnak, épp ezért én azzal búcsúznék a lap olvasóitól, hogy tegyenek meg mindent saját vagyonuk védelmében, ne akasszák a kulcsot a kapu mellé ütött szögbe, vagy a lábtörő alá. Vagyonosabb emberek már szereltettek fel különböző típusú riasztóberendezéseket. Több cég is foglalkozik már ezekkel városunkban, vannak az átlagember számára is elérhető árúak, bár tudom, hogy ez is relatív, hiszen egy biztonsági zár sem olcsó, mégis kérek minden polgárt, tegyen meg mindent, ami tőle telik saját biztonsága érdekében.

- Köszönöm a beszélgetést, kívánok további eredményes bűnildözést Önnek és a rendőrőrs valamennyi tagjának.

MARSINÉ GIRICZ ERZSÉBET
Fotó: Liziczai László

Fejezetek a régmúlt időkből VIII.

ENDRŐD TÖRTÉNETE A XVIII. SZÁZADBAN

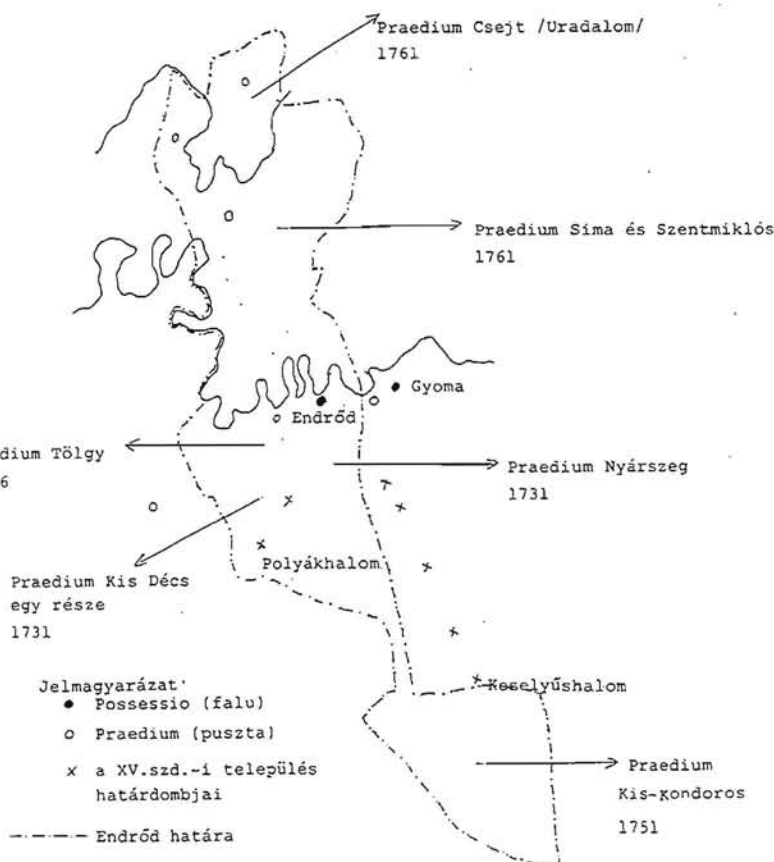
(gazdaság és társadalom I.)

Amikor Endrőd 1731-ben újratelepült, a földesúr Harruckern János György a lakosok kérésére hozzácsatolta a környező, elpusztult középkori falvak pusztán maradt területei közül Nyárszeg nagyobb részét és Décse határának kisebb részét. (Az egykori Tölgy falu határát már 1726-ban az endrődi pusztához csatolták.) 1751-ben árendás földként került az endrődiekhez Kis-Kondoros, majd 1761-ben Sima-pusztá és Csejt. (Kis-Kondoros, - a mai Hunya - területén a középkorban nem volt falu, Pusztá-Kondoros néven a Keselyűshalommal együtt Nagytelek határához tartozott.) Alig 30 év elteltével az endrődi határ a bérelt földekkel együtt - Csejt nagyobb részét az uradalmi igazgatás miatt nem számítva - 26.029 (1200 négyszögöles) holdra emelkedett. Mihez kezdhetett a kezdetben alig néhány száz, de még 30 év elteltével is csak 1000-1200 főből álló lakosság ilyen óriási területtel?

A betelepülők elvadult, évtizedeken át parlagon hagyott, fátlan síkságot vettek birtokba. A Körös-menti nedves rétek, a távolabb fekvő száraz, füves puszták elsősorban kaszálól és legelőül kínálkoztak. A gyér népség ugyancsak a külterjes állattartásnak kedvezett, hiszen a viszonylag csekély számú munkaerő népes legelő nyájak őrzését is elláthatta. Az állattartás mellett szóltak az úttalan utak, a szárazföldi közlekedés roppant nehézségei, nemkülönben a belső piac korlátozottsága. Ha az újonnan berendezkedő parasztnak egyáltalán volt valamelyes eladható feleslege, gabonájára kevésbé talált vevőt, egyébként is csak nagy ügyvel-bajjal tudta a legközelebbi piacra szerezni; a jószág viszont a maga lábán jutott el, s rendszerint volt is kereslet iránta. Természetesen az állattartás domináns volta nem jelentette a földművelés megszűnését, s valamiféle „pászortársadalom” kialakulását az endrődi pusztákon. A földművelés már a megtelepedést követő néhány évtizedben, ha nem is meghatározó, de fontos ágazata volt a termelő munkának. Markovicz Mátyás szarvasi evangélikus lelkész 1748-ban megjelent munkájában így ír a Körös-Maros-közi táj földjeiről, s az azon folyó növénytermesztési munkákról: „Láthatsz... a természettől oly annyira kövér szántóföldeket, hogy sosem kell őket trágyázással termékenyebbé tenni, hanem elegendő évente egyszer felszántani ahhoz, hogy gazdájuknak bő termést hozzanak.” Ugyancsak Ő írja: „Láthatsz... azután termőföldeket, rajtuk lent, kendert, árpát, búzát, rozsot, kölest, lencsét, babot... törökbúzát (kukoricát), feketerizst (cirok), uborkát, sokféle bámulatos nagyságú pompás dinnyét, répát, murkot, fokhagymát, és egyéb konyhanövényeket, úgymint vöröshagymát, fejeskáposztát, ... óriási, tyúktojásnyi szilvát, körtét, almát, őszibarackot, cseresznyét, és egyéb igen bőven termő kerti növényeket.”

A növénytermesztés, elsősorban a gabonatermesztés

Endrőd a XVIII. században

fejlődésének kedvezett, hogy a XVIII. sz. folyamán kiépültek az ország távolabbi, gabonatermesztésre kevésbé, vagy nem alkalmas vidékeivel (Felvidék, Erdély) a kereskedelmi kapcsolatok. Markovicz Mátyás erről is tudósít bennünket: „A Körös-Maros menti mezővárosok és falvak lakosai általában tavasszal szerzik be az erdélyi határvidék távoli hegyeiből tutajok formájában alúsztatott eladott fát, többnyire szakértelemmel megfont, kívülről agyaggal tapasztott nádfonatú házikóik mennyezetének és fedelének a megácsolásához (kutak falának, kávjának a készítéséhez)... A románok, továbbá Nógrád és Kishont vármegyék lakosai mindenféle faáruval, zsindegyel, léccel, cserépedénnyel, boroshordóval és egyéb eszközökkel szoktak bennünket ellátni, ezen a tájon szerelve be portékákat gabonára...” Külön kiemelném itt Nógrád és Kishont vármegyéket, hiszen a kereskedelmi kapcsolatok kiépülése azokkal a területekkel, ahonnan az újra települő Békés megye lakosai új lakóhelyükre költöztek, minden bizonnyal a régi rokoni kapcsolatok tovább élését is jelzi, s ezek rokoni és gazdasági jellegű kapcsolatok hozzájárultak az újabb telepésrajok Békés megyébe, illetve Endrődre érkezéséhez.

TÍMÁR ANTAL

A KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA

Tanévnyitója szeptember 1-én, vasárnap délután 16 órakor kezdődik az ünnepélyes Veni Sancte misével.

Tankönyvárúsítás az iskolában augusztus 28-29-én (szerda, csütörtök) 8-12, és 13-17 óráig

Hírek Erdélyből

Nagyváradról...

A június 16-án lezajlott önkormányzati választások II. fordulóját sajnos már lapzártá után tették közzé, így azokkal olvasóink csak most ismerkedhetnek meg. Eredmények és kisebb balsikerek jellemezték a második fordulót. Mint ahogy várható volt, a nagyváradai polgármesteri székért folytatott harcban a Demokratikus Konvenció jelöltje Mihai Sturza győzött, Dr. Csapó József (RMDSZ) előtt. Etnikai szavazás volt. A románok részaránya Váradon több mint 60 %. Viszont magyar alpolgármestere van Nagyváradnak, Kapy István mérnök-közgazdász személyében. Több évtizedes hiány után ez is eredmény!

Ugyanakkor Bihar megyében az RMDSZ még 6 polgármesteri helyet szerzett a II. fordulóban, így most 18 polgármesterünk van a megyében (pl.: végig az Érmelléken), továbbá 21 alpolgármesterünk is van.

A megyei tanács vezetői választásánál viszont súlyos vereséget szenvedtünk, habár az RMDSZ-nek van a legtöbb tanácsosa a 41 tagú megyei testületben. A román pártok összefogtak ellenünk, és még az egy alelnöki pozíciót sem sikerült megszerezniük. Ez is az „eredeti” román demokrácia egyik jellemzője.

Ősszel parlamenti választások lesznek, s elnökválasztás is, az RMDSZ jelöltje Frunda György maros megyei szenátor.

A Magyar Reformátusok III. Világtalálkozójáról.

A Világtalálkozó helyszíne a Partium és Erdély volt. Házigazdája: A Romániai Református Egyház, főszerzője maga a Világszövetség. Rendezvényei messze az országhatáron túl terjedtek. A központi ünnepekre augusztus 3-11 között került sor a Királyhágó-melléki, és az Erdélyi Egyházkerületben. Augusztus 11-után, mint tudjuk, Magyarországon, és több utódállamban voltak kiemelt fontosságú események.

Augusztus 3-án Nagyváradon, 4-én Szatmárnémetiben, 5-én Temesvárott, 6-án Nagyváradon, 7-én-8-án Kolozsvárott és Marosvásárhelyen voltak rendezvények, 10-én Sepsiszentgyörgyön voltak a zárőnnepségek.

Az ünnepek ezúttal összekapcsolódtak az 1100 éves milécentenáriummal is. E beszámoló már az ünnepek után kerül olvasóink elé. mégis néhány kiemelkedő mozzanatot, úgy véljük, érdemes olvasni. A társ: Kolozsváron cserkésztalálkozó, a kortárs képzőművészek bemutatkozása, földrészek találkozója, helytörténeti vetélkedő, hangversenyek, Kányádi Sándor irodalmi estje. Nagyváradon Lórántffy Zsuzsanna egész alakos szobrának leplezése. Sepsiszentgyörgyön egyháztörténeti kiállítás. Aki ide látogatott és részt vett az ünnepeken megízlelhette a királyi népviseletben tündöklő Kalotaszeg, a végvárak hagyományait őrző Nagyvárad, és a zsinatok emlékeit őrző Szatmárnémeti és vidéke, valamint Nagyszalonta, Gyulafehérvár, Nagyenyed, kincses Kolozsvár, a Székelyföld szíve Sepsiszentgyörgy történelmi levegőjét.

És végül idézzük fel a „Hívogatás és köszöntés”-ből annak befejező sorait: „A Partium és Erdély református népe minden bűne, emberi gyarlósága ellenére a próba és a hűség népe lett. Sok gondunk és nyomorúságunk van, de felfelé nézünk. - „Szemeimet a hegyekre emelem, onnan jön az én segítségem. Az én segítségem az úrtól van, aki teremtette az eget és a földet.” - mondja a Zsoltáros. (Zsolt. 121, 1-2.) Talán ez a mi életünk titka, de összetartó jövőnket is - fölfelé - keressük.”

STARK LÁSZLÓ RMDSZ
ügyvezető elnök

A r a d
megyéből...

A hatvanézes Arad megyei magyarság különböző közösségekben él a helyi adottságoktól függően. Arad városában a megyei magyarságnak körülbelül a fele lakik. A 190.000 lakosú városnak így a magyarság csupán 15%-át képezi. Vidéken a magyarság helységenként más-más arányban él. Vannak általunk tömbmagyar helységek tekintetű települések, ahol a magyar lakosság a többséget képezi. Ugyanakkor sok olyan helység van, ahol a magyarság csupán szórányban él.

A helyhatósági választások stratégiájának kialakításakor ezek adottságokat vettük figyelembe. Mindenképpen olyan eredményt szeretünk volna elérni, hogy evvel biztosítsuk a helyi önkormányzatokban a magyarság számarányának megfelelő képviselőket. Fontos célkitűzés volt, hogy azokban a helységekben, ahol a magyarság többségben van, polgármestert tudjunk bejuttatni. Az alpolgármesteri cím elnyerésében is több helységben voltunk érdekelték.

Az alpolgármestert, a törvény értelmében, a megalakult önkormányzati tanácsok választják meg saját soraikból. Így természetesen nem volt mindegy, hogy milyen arányban nyertünk tanácsosi helyeket az egyes helységekben. (Városokban illetve községekben.)

Igy a szórány vidéken egy-egy tanácsos bejuttatása a helyi önkormányzatokban komoly eredménynek számított. Pl.: Viliagos, Csermő, Pankota, Borosjenő.

A helyhatósági választások második fordulóján a következő eredményeket értük el:

- Három polgármester juttatunk be RMDSZ színekben Arad megyében, Nagyiratoson, Zerinden, és Nagyperegen.

- Öt helységben nyertünk alpolgármesteri tisztségeket, Aradon, Kürtösön, Pécskán, Zerinden és Nagyperegen.

Számunkra különösen fontos, hogy Arad városában a két alpolgármesteri tisztség közül az egyiket az RMDSZ színeiben bekerült tanácsosunknak sikerült elfoglalnia. A 39 fős megyei tanácsból 4 helyet az RMDSZ színeiben bekerült tanácsosok foglalnak el.

BOGNÁR LEVENTE
RMDSZ ügyvezető elnök

„... megmarad egy diadalmos erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.”
Kós Károly 1925.

Önmagát, önmaga identitását kereső, „múltba néző nemzet vagyunk, de múltunk alapos ismerete nélkül, nincs biztos jövőnk” idézem fel Sütő Andrásnak a Magyarok IV. Világkongresszusán elhangzott szavait.

A múltunkba nézünk, időről időre visszanyúlunk gyökereinkhez, hogy egy-egy pillanatra megállva, erőt merítsünk a holnap felé haladtunkban.

De mi az, amiért visszanyúlunk, mi az ami gyermekkorunk pipacsot érlelő, tikkasztó nyarából, a tengelyt akasztó, sokszor térdig érő őszi sárból, a zúzmarás, hideglelős, zimankós téből, a minden tavasz által meghozott kikeletből üzenetként a ma számára is nélkülözhetetlen, mi az, amit itt, és csakis itt, az Alföld porában és sarában tanulhatunk meg?

Mindenekelőtt a hitet, az emberi tisztességet, a becsületes munkát, a másik ember

Dr. Latorcai János:

Gondolatok egy találkozó éjszakáján

tiszteletét.

Ma, amikor itt maradtok és elszármazottak találkoztunk, emlékeztünk és ünnepeltünk - az édes szülőföld

szereletéből, gyermekkorunk emlékeiből, szüleink áldozat- és példa-vállalásából, elődeink munkájának eredményéből, az endrői és gyomai szellemiségből töltekeztünk, merítettünk erőt, hogy újabb 1100 évre is legyen indító gondolat, hogy végre összefogott a gyomaendrői nagycsalád, tágabb értelemben pedig tényleg nemzet lehessünk.

Ezekkel a gondolatokkal köszönöm meg a meghívottak nevében Polgármester úrnak, az önkormányzatnak, a meghívóknak, a művészeknek - profiknak és amatőröknek, kezdőknek és haladóknak - a kedves gondolatot, a felejthetetlen estet, és kívánok valamennyiüknek Gyomaendrőből töltekező, töretlen ívű pályát, Isten áldását!

Nagy munka vót még fijam a nagy-mosás. Minden héten vót mosás, de nagy-mosás havonta egyszer vót. Na erre a nagy-mosásra, hát arra bejárónót fogattunk. Gyűjtöttük a kádba az esővizet, mer' ugye ennek lágyvíz kellett. Előtte este a sok ágy-neműt, abroszt, miegymást beáztattuk, ha fehér ágy-nemű vót, azt külön. Ha meg nem vót esővíz elíg, akkor a kút vize, amit Tatád az udvaron fúratott, annak a vize is elég tühhető vót. Nagymosáshoz kellett a hosszúteknő, dézsa, mosószóda katlan, vagyis üstház, ahun a vizet melegítettük, meg a ruhát főztük, mán améket. Na osztán másnap ugye a nagymosás napján, a beáztatott ruhát kézzel, kézi szappannal két lérül mosta a mosóasszony, harmadik lérül meg kifőzte katlanba, üstházba, zománcos üstbe vagy rézüstbe. Kinek mi vót. Addig kellett alá tüzelni, vagyis addig vót tüzőn, míg felrottyant. Ótán aztán ment az öblítő dézsába, hidegelöbe, majd onnat meg még a kikitőbe. Ezután osztán kézzel kicsavartuk a ruhát, oszt következett a palláson a teregetés, de csak a fehéreműt, lábravalót. A bejáróasszonynak, mosóasszonynak egisz évre szólt a fizetése, mán nem emlékszek, hány mázsa búza vót a fizetsége. Nagymosáskor az ebid olyan vót, hogy az asszony meg legyik elígedve, szerette az italt is, meghát a hasát is, ajjaj még tizórait is kapott. Nahát ótán a vasalást is ü végezte, faszenes vasalóval. Rígebben szombatonkint még takarítóasszonyt is fogattunk.

A nagymosáshoz való szappant is mink főztük. Disznótorkor a szappanyba valót külön gyűjtöttük. A bejáróasszon' Sáfriné Klára nénéd, az főzte, nagyon írtette. Hát a szappanyosba ment a seggevége, az abarólólérül a zsír, mindenféle zsíros hulladék ami került disznótorkor. Megaztán a belfodorzsi is kisütöttük, az is odament. Egy tábla

Beszélgetés egy hajdan volt gazd' asszonnyal

néprajzi riport

III.

szappany egy esztendőre szólt, ez vót úgy tiz kila körül. Egy-két, három líre főztük, hogy szíp fehér legyen, több lúgra vettük. Kiöntöttük közbe, a tetejét leszettük, újra visszaöntöttük, osztán szódát, lúgot attak hozzá. Három líre vót a legszebb szappan belüle. Az utolsó kenet - ahogy monták - harmadik főzés után, össze-főztük a lefölezött lúgokat és valami kis zsiradékot tettek hozzá, valameddig főztük még, ótán dézsába került, összevegyüljön rendszeren, ne legyik tarka. Ótán azt kiöntöttük formába, vagy valamilyen rossz edénybe, de előtte rossz vásznat tettünk bele. Másnapra kisen vót a szappany, ki lehetett borítani. Mindig annyit vágtunk belüle fűrisszel amennyi kellett a mosáshoz. Meghát kézmosáshoz is azt használtuk többnyire. A főzés az úgy ment, hogy legelőször a vasüstbe tettük a lúgot, hamulúgot, vagy szódát, ezt a szódát bótba árulták. Ezután jött bele a zsiradék, a szappannak való. Lassú tüzőn addig főztük, míg el nem rúgta, vagyis hát kivált a szappany. A hamulúgot rígen úgy kiszítettük, hogy tiz liter vízhez attunk 3 kila szitált tiszta fahamut. Ezt osztán másfél órahosszat főztük. Akkor attunk hozzá másfél kanál ótott meszet és még másfélórahosszat főztük. Utána levettük a tüzről, félretettük, hogy ülepeggyen.

Másnap aztán a tiszta folyadékot üvegekbe szűrtük. Az osztán félévig elállt. Ezzel a mennyiséggel három és fél, négy kila zsiradékot főzhettünk ki szappannak.

Magnóról lejegyezte: Cs. Szabó István

Adatközlő: Özv. G/cecil, Nagy Lászlóné 1893. Mezőberény - 1988. Békéscsaba. Volt Gyoma Hősök Emlék útja 57.sz. alatti lakos. szül: Ailer Zsuzsanna

Folytatjuk

Rövid fohász mondtam...

Megható történelmek voltunk tanúi a Szent Gellért ereklye búcsúztatása után.

Kevesen voltunk már, amikor a parkolóban, a mellettünk álló autóból kiszállt egy terepruhába

öltözött fiatalember. Határozott léptekkel indult a templom felé.

Meglepődtem...

Visszafelé jövet megkérdeztük: „Kit keres fiatalember”? Ő csak ennyit mondott: „Mikor itt átutazom,

mindig betérek e kedves templomba, egy rövid fohászra, hisz itt voltam első áldozó.”

Majd beszállt a kocsi, és elhajtott. Vegyünk példát róla!

U. J.

TÍMÁR MÁTÉ:

Péter-Pál napi elégia

Álmomban markot szedtem
(gyűjtöttem, endrödi szóval),
pacsirta mérte az eget
s aranyban izzott a róna,
pipacssal, búzavirággal,
vadgalambbal árnyadó fákon,
s tanyai iskola harangján
üzent tovatűnt ifjúságom.

Reuma riasztott jajjal,
s míg a szemem látni se tártam
szíven ütött, hogy az az álom
déliab se a Szaharában:
Araszos búzák, kukoricák,
alig tenyéryni napraforgók,
a térdig kophatna a lábam,
míg tanyát lelnék. Az utolsót!

Csak a szétrostált nemzet
acsarkodó visszavonását,
s izengethet Szent Péter Pálnak,
ugyan ki feni meg a kaszáját?
És a magyarság, jóság, erkölcs,
Meakulpázhsz, álmodozhsz
önmagad s a világ bolondja...

És mégis remélni Péter-Pálkor
félreverő vén szívem bíztat,
mert az, ki nem hisz célra lelni
élet-értelmet szélbe hint az:
Ki Moháccsal, Trianonnal
hát-mögé dobott ezer évet -
Isten nélkül nyoma se lenne! -,
ne féltsük hát a magyar népet!

Tegyük többé önmagunkban,
s míg trilláz a pacsirta-ének
hitessük el a kókadakkal,
hogy kik küzdenek - célba érnek,
és ne légyen se „Vajon”, se „hátha”,
rubel, se dollár, a kiskésit!
Európának úgy vagy atomja,
ha emberséged magyarul méri!

Álmomban a Polyákkalomnál
szedtem a rendet, és győztem,
Péter-Pál hite aranylott szerte,
s ébredvén a jelenhez nőttem:
Egy hittal higgyük mindahányan,
előre visz nemzetünk útja,
s új kenyérrel, szép emberséggel
használjunk, míg erőnkől futja.

SZENT GELLÉRT NEVÉVEL

Az új katolikus iskola
címere alá...

Velence szülte, s hona lett Csanád,
így rendelte Urunk, a Végtelen,
hajótöröten, Bakony rejtekén,
István-óhajra, Imre oldalán...

Tört liliomból szent lett a tanítvány,
s a tanítóból püspök és apostol,
iskola-rakó, hol pogánylett Ajtony,
népünkkel egy - magyar szimfónián...

Nevét hordozza mártírság-hegye,
s mától itt ékes e szép iskolán,
gyermekeim, nőjetelek velem!

Gyámolítson alkotó Magyarok,
ki keresztet hord szíve homlokán,
s kik közt új ezred Imréje akadhat...

TÍMÁR MÁTÉ

Trodalmi oldal

KUTYATÖRTÉNET

Szuszi 1984. december 14.-én érkezett a New York-i Kennedy repülőtérre, egyenesen a magyarországi Velencéről. Azon a napon pont tizennyolc hónapos volt. Barátságunk már hónapokkal az előtt kezdődött, a szokásos évi hazalátogatásunk alkalmával, amikor a családommal meglátogattuk a velencei tenyészetet. „Szerelem az első

látásra”, de hónapokba telt, míg minden hivatalosan lerendeződött, és végül egy sötét, barátságatlan estén mégis csak lekerült egy óriási kutyaláda a repülőgépről, és az amerikai vámtiszték nem kis csodálkozására, reszketve, félve, szinte sóbálvánnyá meredve a hosszú utazás izgalmaitól, egy igazi magyar komondor kapta meg a hivatalos pecsétet a bevándorláshoz az USA-ba.

Pórázt tettem rá, és adtam neki friss vizet, és kezdtem az elgémberedett izmait egy kicsit „bejáratni”. Beraktuk a már finom kutyaszag illatú autóba (ezzel szoktuk komondorainkat kiállításokra vinni), és elindultunk vele haza.

Napközben a kenneben volt a többi honfitársával együtt, de délután, amint hazakerültem a munkából, azonnal behoztam a házba, ahol segítettem nekem vacsorát főzni, teríteni, részt vett a mindennapi élet apró-cseprő megmozdulásaiban. Ott volt velem, de csak testben. ...Szomorú volt, lehangolt, és ezt csak egy komondortulajdonos hiszi el nekem, hogy szinte állandóan nedves a pofája a könnyektől. Ez nekem nem volt idegen, én pontosan tudtam, mi a honvágy...

Enni alig volt hajlandó, még a túros csuszából is csak annyit, amennyit a létfenntartásához elengedhetetlenül szükséges volt. Estéről-estére ott ültem vele a konyhában, vacsora után ültünk a földön, meséltem neki, ő a fejét az ölembe fektette, és együtt emlékeztünk a hazai tájakra.

Férjem az úgynevezett magyar szobánkban élte az amerikai férjek törvénytörő életét, nézte a tv-t.

Szuszi lassan kezdett megbarátkozni az új életével, s végre egy péntek reggel már ő is torkaszakadtából megugatta a szemetest. Tudtam: ha már védi az otthonát, akkor kezd ideszokni. Egy szép estén azután, a konyha sarkában, hálás köszönettel végignyalta a képemet (először), és a maga méltóságos modorában besétált a magyar szobába. Nagy szusszanással odafeküdt férjem lábához, és egy csapásra őt választotta gazdájának. A mai napig is nagy a barátság köztük, szemében a férjem a bálvány. (A falkavezér)

Fél évvel később telefonhívást kaptunk. Szuszi tenyésztője és annak kislánya Amerikában jártak, és szerették volna Szuszit is meglátogatni. Első pillanatban

nem örültem az ötletnek, féltettem a kutya nagy nehezen helyre állt lelki egyensúlyát, de nem térhettem ki a látogatás elől. Mi mentünk el a vendégekért, és amikor az udvaron kiszálltak az autónkból, egyenesen a kennehez mentem, és kinyitottam Szuszi ajtaját. Szuszi hatalmas ugatással vágódott ki és egy mezei nyúl tempójával rohant a látogatók felé. Kb. 20 méterre lehetett tőlük, amikor felvette az ismert szimatot, amire mind a négy lába azonnal földbegyökerezett. Újra mélyet szippantott a levegőbe és még a „függöny” is hátracsapta a szeméből, hogy jobban lásson. Azután lassan odament a látogatókhoz, és miután megbizonyosodott afelől, hogy az orra nem csapta be, hatalmas farkcsóválással üdvözölte régi gazdáját, a kislánynak meg rögtön a nyakába ugrott, nagy puszival üdvözölte a rég nem látott kispajtást.

Férjem csendes szemlélőként állt a háttérben. Szuszi boldogsága és lelkesedése percekig tartott, majd egyszerűen megdöbbenve magát, látni lehetett, hogy keres valakit. Rögtön észrevette a „nagy gazdit”, egy ugrással ott termett nála, és egy határozott komondor-nyögéssel helyet foglalt a cipője orrára éppen szemben látogatóival, minden félreértést kizárva tudtukra adván, hogy ő már csak ide tartozik. A látogatás napokig tartott. Szuszi vendégszeretete és kedvessége világosan észlelhető volt, de amikor búcsúzásra került a sor, és a kofferokat betettük az autóba, a kinyitott kennekaput nem volt hajlandó átlépni, a vendégeket kísérte el az autóhoz. Tudomásukra akarta hozni, hogy ő ugyan már nem megy sehová, ő véglegesen itthon van.

Fél évvel később Szuszi megszülte első „gyermekkeit”. Nekem Budapestre kellett utaznom. Férjem a nagy lámpalámban segítséget hívott a szüléshez. Szuszi már előzőleg ismerte a tenyésztőt, aki segítséget szeretet volna nyújtani. Addig nem is volt baj, míg az első kiskutya meg nem jelent az ellető dobozban és a tenyész kollega hozzá nem akart nyúlni. Szuszi egy vipera gyorsaságával vágott neki a segítő kéznek, tudomására hozva, hogy az ő kölykeihez senki nem nyúlhat. Csak a férjemet engedte 72 órán keresztül az elletődoboz közelébe, mindent ketten csináltak, amíg Szuszi bele nem tanult az új szerepébe, és már attól sem kellett félni, hogy esetleg rálép öt gyönyörű kis göndörszőrű, kínai szemű csemetéjére.

Tíz nap múlva jöttem haza. Első utam az újdonsült mamához vezetett. Férjem óva intett, hogy ne nyúljak a kiskutyákhoz. Leültem a doboz szélére. Szuszi méltóságteljesen ült a doboz közepén, „szoknyája” alól őt kíváncsi, éppen csak nyiladozó kutyaszempár villogott rám. Megsimogattam, és gratuláltam a büszke mamának, aki szép nyugodtan felállt, legszebb kiskutyáját kiválasztotta, nyakon ragadta, odajött hozzám, és az ölembe pottyantotta büszkeségét. Majd leült szorosán mellém, és az anyák sajátos, cinkos összetartozásával rám nézett, na mit szólsz hozzá?

Szuszi 3 éves korában a kiállításokon összesen 169 komondort győzött le, 25 alkalommal volt fajta győztes. Az őt kölykéből kettő még az első születésnapja előtt champion lett, öregbítve az egyik legrégebbi magyar pásztorkutyafajta jó hírnevét itt, messze az óceán túlsó partján.

ABÓCZKY MÁRIA
RÓZSAHEGYI MARIKA
USA

Endröd központjában különálló, gázfűtéses, hideg-meleg vizes szoba két diáklány részére kiadó. Érdeklődni lehet egész nap. Gyomaendröd, Fő út 8. sz. alatt. Telefon: 386-138

A KDNP Gyomaendrödi Szervezete értesíti tagjait, hogy a legközelebbi taggyűlést szeptember 2-án tartjuk, a szokott helyen, a szokott időben.

Mivel sok megbeszélni valónk lesz. tudvalevőleg ősszel tisztújításra készülünk. Kérjük tagjaink feltétlen megjelenését.

Vezetőség

ÓRAJAVÍTÁS !

Minden szerdán a STOP butiksor drogéria üzletében.

Óráját megjavítja Gálfi László órásmester.

Nem kell a szerdára várnia! Óráját bármikor leadhatja a drogériában.

PC Shop

EGY ÉLETEN ÁT BÁNNI FOGJA,
ha számítógép vásárlás vagy átalakítás előtt
NEM JÖN EL A PC SHOP-BA!

Szarvas, Szabadság út 30.

Tel., Fax: (66) 311-422

VARJU ELEK

Építész-üzemmérnök

MAGÁNTERVEZŐ

Gyomaendröd, Tanács u. 17. sz.

Telefon: 06 30/580-805 • Eng. sz.: TN: É 3-04-277

SZOLGÁLTATÁSOK

Számítógépes tervezés, költségvetés-készítés
Műszaki vezetés, ellenőrzés, építési anyagkigyűjtés
AZ ORSZÁG MINDEN TERÜLETÉN!

VÁROSUNK, Gyomaendröd -

Megjelenik havonta.

Kiadja: A KDNP Gyomaendrödi Szervezete,

Felelős szerkesztő: Császár Ferenc,

5502 Gyomaendröd, Damjanich u. 15.

Tel., Fax: (66) 386-323

- Szerkesztők:

Császárné Gyuricza Éva, Cs. Szabó István,
Czibulka György, Gellai József, Hornokné
Németh Eszter, Iványi Mária, Marsiné Giricz
Erzsébet, Márton Gábor, Ungvölgyi János,
Vaszkó Irén

Felelős Kiadó:

Vaszkó András elnök

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI

MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995.

Készült:

Pelyva házinyomda, Gyomaendröd, Fő út 81/1

**ÍGY ÉLHETTEK ELŐDEINK
A NONFOGLALÁS KORÁBAN**
(Néprajzi fotók Közép- és Belső-Ázsia népeiről)

KUNKOVÁCS LÁSZLÓ

Balogh Rudolf-díjas fotóművész kiállítása
a Nemzeti Történeti Emlékparkban
a Magyarok Világszövetsége pavilonjában

ÓPUSZTASZEREN

1996. augusztus 17.-től szeptember 15.-ig.

THERMIX

ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

5500 Gyomaendrőd, Ipartelep utca 3.
Telefon: 66/386-614, Fax: 66/386-226

- Fenyőgerenda és fenyőfűrészáru kapható.
- Tetőszerkezet faanyagára megrendelést felvesszünk.
- Fehér, világostölgy, fenyő laminátos bútorlap. igény szerint méretre vágjuk, él fölíazzuk.
- Osztyályozott kavicsból bármilyen betonkeveréket előállítunk.

GYERMEKCIPIŐ KÉSZÍTÉS

Csikós János

5502 Gyomaendrőd, Kör út 3.
(Öregszőlő, Kondorosi út)
Telefon: 06 60 485-788

Béby-leányka-fiúmodellek 18-35-ös méretig
Bio Papucs, szandál, klumpa
18-41-es méretig

TURUL CIPŐ GYOMAENDRŐD

Szabadság tér 2.

Telefon: 66/386-891

66/386-251

A TURUL CIPŐBOLT
új helyen: Gyomaendrőd,
Fő u. 204.

(a Gyógyszertár mellett)
bevezető áron kínálja termékeit

VÁRJUK KEDVES VÁSÁRLÓINKAT!

Cipészek, Figyelem!

Női-férfi-gyermekcipő talpbélést rendeljen

SZONDÁTÓL

Szonda István

5502 Gyomaendrőd,
Rózsahegyi u. 11.
Telefon: 06 60 351-876

Corvo Bianco Schuh Bt.

Corvo bianco

Cipőipari Bt.

5502 Gyomaendrőd, Fő út 14.

☎/Fax (66) 386-896

☎(30) 457-143

Női, Leányka-, és Fiú
cipőgyártás

Bűtort közvetlenül a gyártól!

Endrődön közvetlenül a

DÁVID BÚTORBOLTBAN

nagy választékban, szolid áron kaphatók az alföldi bútor kft. és
még 4 bútorgyár termékei.

havi ajánlatunk:

- ülő garnitúrák 60.000-tól
- francia ágyak 34.000-től
- szalon garnitúrák 59.000-től
- kis bútorok 1.000-től
- műanyag asztalok 2.150-től

ÚJ! Fém székek, asztalok, nagy választékban!

Címünk: Gyomaendrőd, Blaha Lujza u. 1 sz.

tel.: 66/386-262

**Az ablak
teszi
a házat**

**MŰANYAG AJTÓK, ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI MÉRETHEZ IS.**

5502 Gyomaendrőd, Fő út 81/1
81/1. Tel/Fax: 66/386-879

Dinya Zoltán

vállalkozó

Lakás:

Telephely:

Dobi I. 1/1. 5502 GYOMAENDRŐD Fő út 45.
Tel.: 05-66/386-578 Tel.: 06-66/386-578
06-30/436-781

Középfokú angol nyelvvizsgálóval
korrepetálást vállalok.

Bukva Csilla
5502 Gyomaendrőd
Baross u. 27.

**JÚNIUS 30-ÁN ESTE 6 ÓRA KÖRÜL VALAKI
BECSÖNGETETT A KATOLIKUS ISKOLÁBA, S A
SZÉL ÁLTAL LEFÚJT PÁPAI ZÁSzlÓT BEADTA,
HOGY EL NE VESSZEN. KÖSZÖNET ÉRTE AZ
ISMERETLEN TRABANTOSNAK!**

AZ ÉN CSALÁDOM HONFOGLALÁSA

Ismerik-e gyermekeink a saját családjuk történetét?

Senki nem vonja kétségbe, hogy igen fontos, és a további

tanulmányaik során nélkülözhetetlen ismeretekhez jutnak a gyerekek az általános és középiskolás tanulmányaik során. Történelemből pl. megismerkednek a Bourbonokkal, az Anjou család történetével, a Habsburgokkal. De vajon ismerik-e saját családjuk történetét? Nyilvánvaló, hogy ez nem annyira az iskola, sokkal inkább a család dolga volna.

Az én családom honfoglalása c. várostörténeli pályázatra sok szép munka érkezett be. A dolgozatokon látszik, hogy a gyerekek szívesen, szeretettel írnak a családjukról. A második feladatcsoportban ilyen munkára bíztattuk a gyerekeket: *Tudd meg, honnan és mikor költözött a család ide! Tudd meg a családod nevének jelentését!*

A gyerekek közül sokan igen komolyan vették a feladatot, kérdezték a szülőket, nagyszülőket, néhányan még könyvtárban is kutakodtak. Kérem engeciék meg, hogy a legérdekesebb válaszokból közöljünk néhányat. Olvasgatás közben ne felejtse el, hogy a dolgozatokat 8-16 évesek készítették.

„Amikor az öcsém megszületett, azon a nyáron nagyapám öccse látogatába érkezett, és kaplunk tőle egy papírt, hogy ez a mi családfánk, és őrizzük meg. Ha nagyobbak leszünk, és érdekel a dolog, folytassuk a kutatást. Anyukám gyakran mondogalja, hogy a világon legfontosabb dolog a család. Ezt ő még a szüleitől hallotta, és minket is erre akar tanítani. A családkutatás ötlete Vincze Zsiga bácsitól ered, aki anyai dédnagyapám öccse volt. 1962-ben írt egy könyvet a Vincze családról. A kutatást nagyapám öccse Lajos bácsi folytatta és egészítette ki, így a Vincze család története 1761-től, az első gyomai Vincze hivatalos anyakönyvi bejegyzésétől napjainkig ismertté vált. Kedvet kaptam én is, a példák alapján szeretném folytatni családom történetének kutatását.

Dédszüleim apai ágon: Gottfried József - Dr. Jakó Endre.

Apai nagyapám sajnos már nem él, de egyszer ő mesélte, hogy a Gottfriedok Hollandiából érkeztek, és telepedtek le Magyarországon. Dunántúlon több ilyen nevű család él. Nevem német eredetű, és ma is használatos német területen. Gott = Isten, Fried(en) = béke, Gottfried = Isten békéje, vagy isteni béke.

Dr. Jakó Endre Nagy somkúton (Románia) volt fősztolgabíró a háború előtt. A háború idején Németországba menekült családjával. Földjeiket elvették a háború után, de ő mindenképpen haza akart jönni...Csengerben telepedett le.

Dédszüleim anyai ágon: Vincze Lajos - Bíró Endre

Ők az 1700-as évek elején jöttek a Debelcsányi pusztról, mint fuvarozók (Belgrádtól keletre). Az 1710-es évek elején tanayaföldöket osztottak szét Gyomán. A földet kimérő mérnököt őseim fuvarozták, és ennek fejébe kaptak 6 fertály tanyai földet...Dédnagyapám a gazdálkodást felhagyta és a vasúthoz szegődött, beköltözött a faluba...

Nagyapám, Vincze Endre szintén vasutas lett.

Keresztnevek a családban: leggyakoribb férfinev: László(6), Endre (4), Sándor (4).

Leggyakoribb női név: Erzsébet (6), Mária (4). (Gottfried Sándor, Kner Imre gimnázium)

„A Gellai név valószínűleg a származási hely nevéből alakult ki. Gerla - Gerlai - Gellai. A középkorban két Gerla nevű helység létezett. A mai Békés megyei Gerla lalul határában volt Al-Gerla, az Arad megyei Borosjenő mellett pedig Fel-Gerla. A Békés megyei Gerlát 1259-ben említik először Gurla néven. Nevét a szláv grlo (gorlo = torok) szóból eredeztetik. De olyan származtatás is található, mely a Gerlach német személynévből történt kialakulás. A település középkori földesurai az Ábránfyak híres monostora után Gerlamonostorának is nevezték.

Endrődön a Gellai név 1759-ben-ben tűnik fel először. Gellai János az első, aki meglepészik a községben.

A XV-XVI. századi Gerlay, Ghellay nevek viselői nemes emberek voltak. A XVII. századi Gellaiak viszont Endrődön jobbágytelken gazdálkodtak, s jogilag is jobbágyok voltak. Bár ettől függetlenül nem kizárt a nemesi származásuk sem. Amolyan „bocskoros nemesek” lehetnek, akik a földesúr felé letagadták nemesi származásukat, ugyanis a telepítő földesúr nem szívesen fogadott birtokára nemes embereket, mert azoknak különböző kedvezményeket jártak volna. Így nem elképzelhetetlen, hogy nemesi családból származunk Gellai részről.

Gellai nagyapám azt mondta, neki úgy mesélték az öregek, hogy a Felvidékről „jöttek” valamikor 400 évvel ezelőtt. Ő itt született a Fazekas-zugban. A nagyapám családja Kondorosról költözött ide, amikor itt osztották a földet. Az elsők között voltak, akik 1900-1901-ben itt tanyát építettek. Nagymamám édesapja Rigajoson, édesanyja a Simai-zugban lakott. Nagymamám 1924-ben született Rigajoson Szmola Imre és Gyuricza Mária egyetlen gyermekeként. 1935-ben magyarosították a nevüket. Erre azért volt szükség, mert a Szmola nagyapám a MÁV-nál dolgozott, mint váltókezelő, és csak úgy kaphatott meg egy magasabb beosztást, ha „igazi magyar ember”. Márpedig egy olyan lótnéval, mint amilyen a Szmola, nem lehetett igazi magyar. Így lett a Szmolából Szekeres. Amikor nagyapám és nagyanyám összeházasodtak, a Fekécs-tanya volt az otthonuk, édesapám itt született. Ezután a rigajosi birtokra költöztek a Szekeres (Szmola) tanyába. 1970-ben költöztek be a faluba nagyszüleim. A házát 1969-ben vették meg a Csókási-zugban...” (Gellai Réka, Mezőberényi Petőfi Sándor Gimnázium)

„Apai nagyapám Porubcsánszki Sándor volt. A Porubcsánszkiakat más néven Baginak

HELYTÖRTÉNET

nevezik, mert egy Bag nevű községből származtak.

1910 október 18-án született dédaita, Bálint András, Szovátán, ott élt 7 évet. Az első világháborúban elvitték az apját katonának, aki

meghallt a harctéren. Árván maradt, ezért nagynénje örökre fogadta, és elvitte Nagyváradra, ott egy mezőhegyesi suszternek adta örökbe. Így került az én dédnagyapám Magyarországra.” (Porubcsánszki Dóra, Rózsashegyi Kálmán Ált. Isk.)

„Édesanyám családja: Beinschrötok: Nagyapám Berényire változtatta a nevét. Valamikor bevándorol német ajkú svábok voltak, de a nagyapám, dédapám, ükapám már Gyomán születtek. A dédapámék még egymás között otthon németül beszéltek, de nagyapám már csak értette ezt a nyelvet. A Berényi családnév helynévből származó vezetéknev. Törzsi név: Berény, ebből lett helynév, ebből az i képzővel családnév - onnan származó.

Anyai nagymamám édesanyja és családja 1920-ban Töszegről költöztek Gyomára s jobb megélhetésben bízza. Ők fazekasok voltak. Anyai nagyapám édesapja, déd- és ükapja, azok mind Gyomán születtek. Ők kézművesek voltak: kerékgyártó, bográn. Ők Szatmáriak. Ez a név is helynévből származhat.

Édesapám családjából a Vaszkók endrődi születésűek. Ők és dédszüleim, mind Öregszőlőben születtek. A család 1941-ben költözött Gyomára a jobb megélhetés reményében. Édesapám Gyomán született, én pedig már Gyomaendrődön. A Vaszkó név jelentését nem sikerült megtudnom.

Apai nagymamám és családja, a Kónyak Dévaványáról kerültek Gyomára 1940-ben. Erről a részről Ők és dédszüleim mind dévaványai születésűek. Az üknagyanyám a falu egyik leggazdagabb lánya volt. Sajnos, mire dédapám felnőtt, a család elszegényedett. A Kónya név jelentése: csapott fűlű. Törökországban található ilyen nevű város, hazánkban pedig több ilyen nevű virág van.” (Vaszkó Virág, 2.sz.Ált. Isk.)

„Családnévem: Weidmann, jelentése: vadász.” (Weidmann Edit, 2.sz.Ált. Isk.)

„A két Kruchió fivér 1526-ban vándorolt be Olaszországból Magyarországra soldatoskatonaként. Az egyikük rendkívül magas, 202 cm-es volt, és hatalmas erővel rendelkezett. Kardját 5 kg-mal nehezebbre és 25 cm-rel hosszabbra készítette, mint egy átlagos kardot. Táltos nevű fekele mén lova bőrpáncélban harcolt, s tudott két lábón járni. Krutsó Komádiban fejezte le a török vezért, jutalmul birtokot kapott és nemesi rangot. Ettől fogva Nemes Komádi Krutsó nevet használta...A két testvér együtt élt Komádiban, mindketten családot alapítottak. Utódaik innen széledtek szét az ország különböző pontjaira. Pl. Monorra, Gyömrőre. Gyomára 1775-ben jött a Nemes Krutsó egyik leszármazotta...Dédapám, Kruchió Sándor Gyomán született 1900-ban” (Nagy Szilvia, Kner Imre Gimnázium)

„Apai részről Cs. Nagy: a múlt századi iratok alapján a Cseh Nagy rövidítése. Anyai részről Ricsey: Ricse falunév, olyan hely, ahol árok van. Szláv szó. A családi hagyomány szerint Türricséről származnak őseink (Szabolcs-Szalmár-Bereg megye). „ott a hol a kis Túr siel beléje.” (Cs.Nagy Ágnes, 2.sz. Ált. Isk.)

„Gonda: egyházi személy, a Konrad rövidítése, becézése. Marjai: Marja Bihar megyében lévő város +i képző.” (Kulik Zsuzsa, 2.sz. Ált. Isk.)

„A Pintér szó királyi hordókészítő mesterséget jelent. Pintér nagyapám eredetileg Pfeiffer volt, de 1944-ben megváltoztatta a dédnagyanyám, hogy munkát tudjon vállalni.” (Pintér Márta, 2.sz. Ált. Isk.)

„A családi szájhagyomány szerint 1735-ben egy nagyobb telepítés során került Mezőberénybe Wittenberg környékéről egy Braun testvérpár, akikől a Barun család is származhat.” (Murányi László, Rózsashegyi Kálmán Ált. Isk.)

„A Kurillák valószínűleg az újratelepüléskor jöttek be. Ez a név eredetileg a latin curil-lából származik. Édesanyám neve Dinya Ilona. A Dinya foglalkozást jelent.” (Kurilla Zsanett, Rózsashegyi Kálmán Ált. Isk.)

„Polányi: Polány helynév +i melléknév képző. Szilágyi: Szilágy történelmi táj Romániában. Zsombok: kiemelkedő halmocska, lápföld. Bálint: egyházi személynév.” (Czikkely Csilla, Rózsashegyi Kálmán Ált. Isk.)

„Kovácsna család: A család Erdélyből származik, valószínűleg innen ered a Kovásznai név is. A szó a szláv kvaszna vadából jött létre, aminek a jelentése kovászos víz. Ez kezdetben egy kis patak neve volt, később egy városé, majd a megyéé. Ükapámék Szalmárnémetiből költöztek Jánra, ahol megismerkedett ükanyámmal Varga Ráchellel, aki kismemesi származású volt. Egy lédában őrizte az ezt bizonyító levelet. Már nagyon régi volt, az írás is alig látszott rajta, a hajlás mentén pedig be-be volt szakadozva. Felismerhető volt az 5 cm átmérőjű pecsét. Ezt mutogatta unokáinak mindig, amikor meglátogatták őt. Nagyon óvatosan hajtogatta szét, nehogy sérüljön. Ez mindig nagy szertartás volt számára. Rövid ideig nézhettek csak, aztán összehajtogatta és óvatosan beletette a ládába, amelyet bezárt, hogy senki hozzá ne férjen. A láda fából készült, a fedele belső oldalára pedig két kutya volt festve, alattuk szelindek felirattal.” (Kovácsnai Klára, Kner Imre Gimnázium)

Remélem, az idézett részletek meggyőzték az olvasót arról, hogy a fiatalok érdeklődnek saját családjuk története iránt, fontos nekik a hovatartozás. A felnőttek dolgozzanak, hogy ezt az érdeklődést segítsék.

HORNOKNÉ NÉMETH ESZTER